№ 153 (2186)
1937 onoi Ijyliiin 6
VTOORNIK
14-xi ZILEE GARNA

Byxe oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartiiin Buriaad-Mongoloi Moziin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriin gazeeta

Redaakciin aadres: Ulaan-Yde goorod, Ceentrsojuuziin, 19.

№ sen 10 mynge.

SOCIALIIS GYRENEI HUNGUULIIIN XUULI

Byxexolboonoi Soveeduudai VIII Onso Xuralai manai socialiis Exe Oronoi Staalin Konstituucii batalahan durasxalta yder bolhoor doloon hara tuxai yngerebe. Dekaabriiin 5 yder bolbol SSSR-ei azalşanai byxe aradai hain yderenь bolbo. Ilahan socialiizmiin Staalinai yndehen xuuli bolbol manai epooxiin aguu jixe durasxal bolzo olon zuu ba mingan zilde baixa baina. Istooriiin medehen soo manai Konstituuca bolbol egeen demokratiis Konstituuca myn baihaniii SSSR-ei byriş xoroto daisanuud arsaza şadaxagyi baina.

Byxedelxein istooriis udxatai ene dokyymeentii Byxexolboonoi Soveeduudai VIII Onso Xural bataluza abaad ene Konstituuciin yndeheer SSSR-ei Jixedeede Soveeduudai hungaltiin tuxai dyrimii zoxiooxo ba batalaxii SSSR-ei CGK-ta daalgaahan baigaa. Xuralai hanal xysel dyyrgegdee. Myneeder tunxaglahan „Byxexolboonoi Socialiis Soveed Respyyblikiin Jixedeede Soveedai hungalta tuxai dyrim" *) xadaa Staalin Konstituucatai xysed taaralduulhan terenei ideie ba socialiis demokratiizmiin priincivii bejelyylge bolno.

Projeektenь mynee yder tunxaglagdaxa*) şine xuuli xadaa niuusa duugaar bodotooroo byxedeniitiin tegşe ba sexe hungaltiin erxii istoorido tyryyşiinxiee bejelyylxee baina. Eneen şingi hunguuliin priincivii negete bişe byrzyaazno demokraatiii tunxaglagdadag baibaş, zygeer terenь ynendee xuurmag hen. Hunguuliinuudai bygede niitiinь xahazarxidag ba ynger xedee ton dimokratiis baidaltaibdi gedeg byrzyaazno gyrenyydteş xeden mingaad şaltagaalaganuud ba xizaarlalganuudii olozo xahadag jym. Negezarim gyrenyydte (yligerlexede Fraancada) xaxad zoniiinь bolxo byxii exenerei hunguuliin erxe xahagdanaxi. Bişetei—nahanai ceenz ynder, zaluuşuul erxehee xahagdana. Gur badaxi gyrenyydte—zeeri şada lai ceenz oruulhan gy ali huuri baidalai ceenz geze yneudee jixeer mylzyylegşe tula olzo xylehe bidereze oroniii zaiza nyygeeşed-xydelmerişedei hunguuliinь erxii xahana. Dyrbedexi gyrenyydte (yligerlexede AXŞ)—ynendee bultii şaxuu olon toonoi byxii neegre aradzon hunguuliiin erxehee xahagdahan baina.

Manai hunguuliiin xuuli myn tereeni bii bolgohon Staalin Konstituuca bolbol Jixedeede Soveeduudai hungaltii, bodoto bygede-niitiin ba tegşe hunguuliin sisteemii gol bolgon tabina.

„Dyrimde" todorxoigoor xelegdexenь:

3. Zyil. SSSR-ei Konstituuciin 136 zyilei johoor depytaadnarii hungaxa jabadal bolbol tegşe baixa johotoi: graz daniiin byri nege duunai erxetei baixa; byxii graazdanuud hungaltada tegşe erxiin yndeheer xabaadadag baixa.

Şine xuuliiin exin zyilhee hyylşiin zyil xyrter byxii graazdanuudta hunguuliiin erxe olgoxii şiglyylhen baixahaa gadana manai agun jixe Exe oronoi byxii graazdanuudta eeheediingee soveed gyrenei ypravleenida ynexeer xabaaxii ba hungaltiin bodoto syleeji garaantilan xangana. Xynyyd tuxai Staalin anxaralgiin gynzegei temdeg bolbol hunguuliin xuuliiin byxii halbarinuud soo baina.

Hungaltiin bolxo yder zamda, dalai deere gy ali bolniicada gy, sanatooridoş soveedai graazdanuudai baiza bolxo magad tula—Staalin—anxaraltaigaar xuuli bolbol tedenei tylee syydne deere, bolniicada, seregei xehegyydte 50 hungagşad haa dooşo bişe zonoi tusbyriiin hunguuliiin yçaastog zybşeene.

Aradai daisanuudai zyghee bolxo janzabyriiin byxii xoroto aaşanuudhaa ba biyrokraaduudai eldeb gemteelhee hungagşadai erxii xuuli bolbol nig taar xamagaalana.

Nege xedii xonoghoo ene „Dyrim" SSR Xolbconoi CGK-ai seeseer yzegdeze ba manai socialiis gyrenei hunguuliin xydelgeşegyi xuuli bolxo baina. Xedexen sagai yngeremseer SSSR-ei Jixedeede „Soveedai hungaltanuudai bolzor dytelxenь. Ene xadaa manai Exe oronoi grazdaniiin byxenei socialiis mederelei jixe gegşiin ekzaamin bolxo, ene xadaa manai byxii paartijna organizaacanuudai şanga ekzaamin bolxo geeşe. SSSR-ei aradai negen doro haişaahan socialiis gyrerei Staalin Konstituuca, eeriingee niuurta altan ygeer iigeze bişehen:

„Xydelmerişen angi ba busad azalşanai dundahaa garhan ylemze idebxitei ba uşaraa haitar medexe graazdanuud bolbol, socialiis baidalii xygzyylxe ba bexizyylxiin tylee temesexe temeselde azalşanai tyryy otriaad bolzo jabaxa ba azalşanai niitiinş, gyreneiş byxii emxinyydei udaridaxa gol xysen bolxo Byxexolboonoi Komuniis (bolьşeviiguudai) paarti bolxo negedeged olgon xangadag baixa".

Ene eeriingee tyryy xytelberilxe yyrgii Centraalьna Komiteed tolgoitoi Leenin—Staalinai paarti bolbol anxa bii bolxohoonь xoişo mynee socialiis baiguulaltiin zilnyyd xyrter amzaltataigaar ysedxee. Paarti bolbol manai agun jixe soveed aradzoniii tedenei byxii daisanuudtai xatuu şanga temesel jabuulan xytelze orono socialiizmda oruulaa. Tyryy otriaad bolxo azalşadai byxii organizaaciin gol xytelberilxe ene yyrgee Staalin Konstituuciin ba hungaltiin şine xuuliiin johoor hajadaa bolxo, SSR Xolboonoi Jixedeede Soveedai hungaltada paartijaa organizaacanuud byxen dyyrgexe ujalţatai. **Staalin Konstituucaar manai aradzondo ygtehen, neges byryyaazno gyrende yzegdeegyi, hanaanda oroşogyj tere erxii azalşadta oilguulxa, SSSR-ei Jixedeede Soveedai hungaltiin tuxai Dyrimii yrgen gegşiin oloniitede oilguulxa byxii partijna organizaacanuudai oiriin propagaandiin zorilgo baixa johotoi.**

Byxexolboonoi Soveeduudai VIII Onso Xural deere şine Konstituuciin udxa şanar tuxai nyxer Staalin iigeze xelee hen:

„Mynee faşiizmiin bulangirtai dolgin bolbol xydelmerişen angiiin socialiis xydeleeniii niuha nilbohooroo budaza, bolbosorongii delexein erxim xyanyydei demokraad zydxelgii burtag şabaraar zuuraza baixada, SSSR-ei şine Konstituuca xadaa socialiizm ba demokraatii bolbol ilagdaşagyi gehen ba faşiizmii esergyysehen gemneltiin aagta bolxo baina. SSSR-ei şine Konstituuca bolbol mynee faşiizmiin zerlig syidxelii esergyysen temesel xeze jabagşad bygedede moraalьna tuhalamza ba reaalьna tulguuri bolxo baina.

Socialiizm ba demokraatii ilagdaxagyi! Tereniii xenş edeze şadaxagyi! Troskiis, buxaarinai ba bişeş boguutdai, ara gazarai şpioonuud eediingee faşiiş ezedeigee daalgabariar socialiis oronoi xysii tahalduulxii hedee. Terenь gyiseegyi, gyisexegyi daa!

Bolьşeviig paartiaar tolgoiluulhan soveedai aradzon bolbol xaxarxai nyxede şanaxar jixe ilaltanuudii xendeş abtaxa gyi, ene ilaltanuudta xendeş xoro xyrgyylxegyi. Hunguuliiin şine xuuli xadaa ene ilaltanuudii dyrin xaruulna.

(„Praavdiin" tyyryy bişegnee tobşologdobo).

*) Hajadaa manai gazeedta garxa.

SSR Xolboonoi oboroonii bexizyylxe urihalamzii zaxiza, ilagdaşagyi Exe oronoigoo xyse şadalii ulam bexizyylnebdi

MUXAR-ŞIBERTE URIHALAMZA TARAALGA EMXITEIGEER EXILEE

Muxar-Şiber. (Telefoonoor) Tus aimag dotoroo SSSR-ei Oboroonii bexizyylxe şine urihalamzii arad zonoi dunda taraaxa jabadal emxiteigeer exileed jabuulagdaza baina.

Aimagai ceentrte baigaa zurgaanuud, somonoi ceentr, MTS-nuud, hurguuli, bolьniicanuud, kolxoozuud, tereenei brigaadanuud, feermenyyd deegyyr „SSSR-ei Oboroonii bexizyylxe" urihalamza gargaxa tuxai zasagai gazarai togtool toi tanilsaxa jabadal yrgelzeleheer, urihalamzii zaxilga emxiteigeer jabaza baina.

Xonxoloin MTS-ei xydelmerişed, albaxaagşad xamta 10200 tyxerigei urihalamza zaxiza bişyylbe. Aimagai myn ge neeselxe kaasiin albaxaagşad xamta 2850 tyxerigeixii zaxihan ba Aimagai Gyisedkoomoi kolektiiv 4895 tyxerigei urihalamza zaxiba.

Aimag soogoo xamta 32380 tyxerigei urihalamza zaxigdahan baina (Eneen soo kolxooznuguudai zaxihan orolsoogyi, gansaxan xydelmerişed ba albaxaagşadai zaxihanь orono).

Zaxilga yrgelzeleheer.

Milioon xaxad xyrgeze baina

Ulaan-Ydiin parovooz-vogoonoi zavoodai xydelmerişed „SSSR ei Oboroonii bexizyylxe" urihalamziin zaxilgii amzaltataigaar jabuulza baina.

PVZ-ai byxii ceexenyyd ba smeenenyydeer miitingnyyd bolzo yngeree. Zygeer, zarim tahaguudai profsojuuziin organizaacanuud urihalamza taraalgii emxidxeze şadaagyi baihaar baina. Jyre, PVZ-ai xydelmerişed, inzeneer-teexnikiin xydelmerilegşed eneende haatahan jyymegyi, eehedee urihalamza zaxilgii emxidxeze, ceexenyyd ba tahaguud byride xydelmerilegşed ijyyniiin 3-ai medeegeer xamta 5273 xyn 168440 tyxerigei urihalamza zaxiba.

Urihalamza zaxilga yrgelzeleheer baina.

Manai SSSR xendeş Ilagdaxagyi

Zagarai. Ene aimagai ceentr deerxi azalşanai xamtarhan miiting bolzo, tereen deere SSSR-ei oboroonii bexizyylxe urihalamza gargaxa tuxai zasagai gazarai togtoolii duulaad, yge xelegşed bolbol—ene togtoolii haişaan zasagai gazarta bajar xyrgexe ba myn aradai daisadta xariuu bolgon Leenin—Staalinai paartiii ba arad zonoi agun jixe voozdь nyxer Staaliniii toiron nigtaar zagsaxabdi. Faşiis — trockiis —buxaarintanai şpioonuud, diversaantnuudtai jamarş eselte susaltagyigeer, tedeniii duuhan eliryylen usadxaxiin tylee temesexebdi.

„SSSR-ei oboroonii bexizyylxe" urihalamzii bidener gansa xyn mete bygedeeree zaxin abxii bişyylxebdi.

Urihalamzaiin zaxiltii emxitei bainaar jabuulxiin tula Tarbagatain aimagii socialiis myriiseede uriabdi.

Manai SSSR oron xendeş, jamarş daisadta diildexegyi.

Bidenhee zişee abagtii!

Tarbagatai. (Telefoonoor) SSSR-ei Oboroonii bexizyylxe şine urihalamza gargaxa tuxai zasagai gazarai togtool haniii duulahaar, Tarbagatain aimagai Tarbagatain somonoi „Ulaan Partizaan" nerete kolxooz suglaa xeze, tereen deere tus urihalamziin tuxai duulaad, rezoliyyce soogoo

—„Manai oronoi olonmilioon azalşan araduudtai negen xamta, bidener Oboroonii bexizyylxe şine urihalamza gargaxa tuxai zasagai togtoolii gynzegeigeer haişaaza, bajarlz xyrgenebdi. Manai kolxoozniguudai baidal yder jirexe byri ulam haizaraza baihan tula bidener urda zilnyydte zaxidaghaa, mynee garhan şine urihalamzii jixeer zaxixabdi, bidende eneeniii gyisedxexe xamaz ysloovi bii.

Bidener, nege xyn mete emxiteigeer urihalamza zaxixii bişyyled, bidenei ziseegeer urihalamza zaxixa jabadalii emxidxexii Tarbagatain aimagai kolxoozniguudii urinabdi"—geze bişehen baina.

Urihalamza zaxilga erşemteigeer jabuulagdaza baina

Xoriiin aimag

(*Telefoonoor*).

Ijyyliiin 4-ei yder Xoriiin aimagai ceentr deerexi organizaacanuudaar miitingnyyd bolzo, „SSSR-ei Oboroonii bexizyylxe" urihalamza gargaxa tuxai zasagai togtoolii duulaad, xamta 63 xyn 18150 tyxerigei urihalamza zaxiba.

D. Zamsiin.

„Burmongollees"

BMASSR-ei Burmongolleesei kolektiivai byxe xydelmerişed „SSSR-ei oboroonii bexizyylxe" urihalamza zaxixa tuxai miiting xeze, tende 64 xyn 35715 tyxerigei urihalamza zaxiba.

Ulaan-Ydiin aeroflood

Ulaan-Ydiin Aerofloodoi kolektiivai xydelmerilegşed „SSSR-ei Oboroonii bexizyylxe" urihalamza gargaxa tuxai zasagai gazarai togtoolii duulaad, miiting deere baigşad 2700 tyxerigei urihalamza zaxiza bişyylbe.

Ulaan-Ydiin telefoonoi staanca

Ulaan-Yde goorodoi telefoonoi staanciin kolektiiv „SSSR-ei Oboroonii bexizyylxe" urihalamza gargaxa tuxai zasagai gazarai togtoolii xyndeteigeer xylieeze, Exe oronoigoo oboroonii ulam bexizyylxe xereg te erşemteigeer orolsozo baina. Ijyyliiin 4-nei yder ene kolektiivta xamta 6975 tyxerigei urihalamza zaxiuulagdaa. Urihalamza zaxilga yrgelzelheer.

Burkopsojuuza

Burkopsojuuziin kollektiivai xydelmerişed albaxaagşad yrgen miiting bolzo, tus miiting deere şine urihalamza gargaxa tuxai zasagai gazarai togtoolii duulaza kolektiivaixid negen duugaar—Bide, Buriaad-Mongoloi potrebkooperaaciin xydelmerilegşed, albaxaagşad bygedeeree, nege xyn mete, nege nege hariingaa salingaar „SSSR-ei Oboroonii bexizyylxe" urihalamza zaxiza abxabdi,—geze rezoliyycedee bişeed, emxiteigeer urihalamzaii zaxiza exilbe.

ZURAG DEERE: „ANT—25" samolioodoi ekipaaziin komandiir, Soveed Xolboonoi Geroi nyx. V. P. Çkaalov eeriingee exener Oolьga Eraazmonovna ba xybyyn Iigorьtejee baina. (1936 ondo buulgahan zurag).

(*Sojuuzfoto*).

AXŞ-ai agaarai xysenei naçaalьnig Vestoover gegşe nyxer Vodopьjaanov ba terenei nyxedte bajarii xyrgebe

AXŞ-ai agaarai xysenei naçaalьnig, generaal-majoor O. Vestoover gegşe SSSR-ei Oboroonii Arkoom, Soveed Xolboonoi Maarşal nyxer K. J. Voroşilovoi, Soveed Xolboonoi Geroi nyxer Vodopьjaanovai ba terenei gryypede xabaadagşadai nere deere iime bişeg elьgeebe:

„...Ene niidelge bolbol gansaxanş Vodopьjaanov ba terenei gryypiin geşyydei erxim hain niidedegii xaruulaa bişe, myn soveedai aviaaciin inzeneernyyd ba konstryyktornuudai ton jixe amzaltii xaruulba. Ede amzaltanuud bolbol xoito polioosii daişalan abxa argii anxa tyryylen bii bolgohon ba ene „delxein oroiji" traansportiin bodoto zorilgaanuudta xereglexe baaza bolgoxo argii baiguulhan baina. Delxei deerexi agaarai zamii bogonidxoxo jabadaldo jixeen tuhatai baina.

Agaarai xysenei naçaalьnig, generaal—majoor O. Vestoover". (TASS).

Iosif Vikeentьjeviç KOSIOOR

(*Namtarahaa*)

Iosiif Vikeentьjeviç Kosioor bolbol doomeno peeçede xydelmerilegeg Gaazovşçigiin byle 1893 ondo tyrehen baina. Nyxer I. Kosioor bolbol ton baga nahatainaa xoişo kapitaliis xynde darlaltii bejeeree dabahan. Arban xojortoi baixadaa Syliinskiin zavoodto orozo xydelmerileed, udaanş bolongyitendehee garguulşahan baina. 1906 ondo Jyyrьjevskiin zavoodoi (Donbaas) xydelmeride orohon baigaa. 1907 ondo niuusa masoovkdo xabaadahan deerehee tyryyşiinxiee aarestlagdaad, I nara tyrmede huuhan baina. Iosiif Vikeentьjeviç bolbol 1908 ondo bolьşeviiguudai paartida oroo. Revoliyyciono xydelmeriii edibxitei jabuulhanaiinь tylee xaanai opriçnguud udalgyi daxin bariza syydlee I Jenisein gy beernide sylehen baina. I. Kosioor bolbol zybxen 1917 onoi exinde Sibiirei sylelgehee şuzgadaza, fevraaliiin revoliyyciin yjede Moskv. ada ba xa zuuraa Zamoskvoreçkiin rajoondo partijna xydelmeri jabuulza baina. Agun jixe socialiis revoliyyciin bolzo baihan ydernyydte nyxer I. Kosioor bolbol Zamoskvoreçkiin seregei revoliyyciono Komiteedii tolgoilagşa bolzo jabaa. Nyxer I. Kosioorto-grazdaan daindaa xabaadahanaiinь tylee daişalxii Ulaan Tugai oorden xaira olgogdohon baina.

Grazdaan dainai dyyrhenei hyyleer butaran handarhan Grooznii neeftiiin azaxuiji hergeeze xuuşan tyxeldenь oruulxa xereg nyxer I. Kosioorto daalgagdahan baina. 1923 ondo groznееftiiin tyryylegşenь bolzo xydelmerilebe. Neeftiiin azyiledberiii amzaltataigaar hergeehenenь tylee 1926 ondo Azalai Ulaan Tugai oorden xaira olgohon baigaa. Ene zilei aavgust hara şine tomilolgo abzı, Jyygostaaliin pravleeniiin tyryylegşe bolzo xydelmerilehen baina. 1927 ondoo exilze SSSR-ei aradai azaxuin deede soveedai tyryylegşiin orologşo, Vostoostaaliiin pravleeniiin tyryylegşe, tylişiin glaavna ypravleeniiin naçaalьnig, şuluu niin naçaalьnig glaavna ypravleeniiin naçaalьnig ba xynde azyiledberiin Arkoomii orologşiin ujalganuudii gyisedxezi lehen baina.

Nyxer I. Kosioor bolbol SSSR-ei AKS, xynde azyiledberiin Arkomaad ba zam nebterelgiin Arkoomaad zyghee Daalьna-Vostoogoi xizaarta tyleelegşeeer, tende azaxuin xariuusalgata xydelmeri jabuulza baigaa.

Nyxer I. Kosioor bolbol grazdaan dainda edibxitei xabaadalsahan baina. Urda frooni deere otriaadai Komandiir jabaad, diviziiin komisaar, Aarmiiin revoliyyciono seregei Soveedai geşyyn, Aarmiiin Komaandalagşiin tuhalagşa ba hyyleerenь Aarmiiin komaanda

BK(b)Paartiiin XIV dygeer xural deere nyxer I. V. Kosioor bolbol BK(b) P-iin CK-ai geşyydei kandidaadta hungagdaad, XV dugaar xural deere BK(b)P-iin CK-ai geşyynde hungagdahan baina.

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(TASS-iin medeeselnyydhee)

Centraalьna froont

Ispaaniiin oborooniin ministeerstviin ijyyliin 2-to tunxaglahan medeeselei joboor, yimyyleeşenei artileeri Madriid goorodii ba ene seektorei respyyblikiinxinei poziicii bombodohon baina.

Karabançeelь seektorte yimyyleeşenei beledxehen tehereltehee yre garaagyi baina. Respyyblikiinxinei poziicada oiro baihan gansaxan le ger teherehen baixa jym.

Taaxo myrenhөө urdaxi seektorte Sijeera de Argalьjaanes rajoondo yimyyleeşenei xehen ataakii respyyblikiin seregyyd gederge soxibo.

Gavaas aagenstviin medeeselei johoor, ijyyliin 2-oi yglөөgyyr yimyyleeşenei samolioodudai Madriid deegyyr niidexiin hedelge gargaxadanь, zasagai artileeri tedeniii xolodxohon baixa jym.

Xaraama rajoondo yimyyleeşenei seregyyd Moraata de Paxyynii xyrieeleed baihan respyyblikiinxinei poziicii symelexiin zorilgoor tymer zamai şugamii ataakalba. Ene ataakanь gederge soxigdoo.

Xoito froont

Xoito froontiin Biskaajiin seektorte artileeriaar urda urdahaa buudaldaxa baina. Ijyyliin 1-de ydehөө xoino respyyblikiin aviaaca Valьmaseeda şadar suglaraad baihan yimyyleeşenei seregyydii ataakalba. Ene boombodolgodo yimyyleeşen jixeer gazartaa.

Urda froont

Ispaaniiin oborooniin ministeerstviin medeeselhenei johoor ijyyliin 1-de yimyyleeşen aviaaciin tuhalagaar, respyyblikiinxinei Penьoon de ha Maara tolgoi sadarai poziicii ataakalba. Ene ataakiinь respyyblikiinxiin gederge soxioo.

Ijyyliin 1-de respyyblikiin eskadriilii samoliooduud Seviilьjiin aerodroomii boombodobo. Aerodroom deere baihan xeden samoliooduud usadxagdahan baina.

Ispaanida tuhalxa komiteedai konfereenca

Pariiz, 28.(TASS). Ijyyniiin 26 ba 27-noi ydernyydte Ispaaniiin respyyblikede tuhalxa ulasxoorondiin komiteedai Konfereenca Pariizada bolbo. Ene Konfereencada baigşadai dunda Daatskiin aldarta uran zoxioolşo Anderseen-Nekoee, Fraanciin kompaartiin CK-ai geşyyn Monmyyso, Ameerikiin profeesor Rodzeers, Aangliiin parlaamentiin geşyyn Gereogiini Etool, xojordugaar internacionaalai tyryylegşe de Bryyker ba busad bailsaba.

Soveed xudaldaan

Mexeşen spekyliaant Bazaarovta xemzee abxa

Xorl. Jerbaanovai somonoi „Zurgaanai -Zam" kolxoozoi geşyyn Morxonog Bazaarov gegşe kolxoozdoo azal xengyi loodorьlozo jabxa zuuraa, sag yrgelze kolxoozniguudii mexelze, aralzaa naimaa spekyliaaca xeze jabadag baina. Zişeelxede, hajaxan modo uradxalgiin xydelmeride oşohonoo, tende azal xexehee zugdaza jireed nege xoni alaad mixaaranь naimaa xee, tereeneigee hyyleer nege kolxoozniig exenerii mexelze nege yxeriinь 140 tyxerigөөr xudaldaza abaad, tereenee alaza ki logramm byriiin 10 tyxerigөөr xudaldaba. Baha yngeregşe ybel xeden mal alaza naimaa xehen baina.

Iime mexeşen spekyliaantiin amii medyylxe johotoi.

R.An.

Adag muugaar xydelne

Jaruuniin aimagai ed xereglegşedei koperaacanuudai sojuuza bolbol arad zondo xamagai tyryyn xereglegdexe sai, moxoorko, miilo, dabaha, zuruul gexe mete şuxala baraanuudii asaran xudaldaza şadanagyi. Zişeelxede, Yxerei Selьpoodo iime zyiliin naimaanuud jyredөөş baixagyi. Mynөө kolxoozoi azalda jabaza baihan xydelmerişed uuxa sai ygei, tataxa tamaxagyi jabaza baina. Ene gansa Yxerei selьpoodo bişe, ondooş somonoi selьpoonuudta өөregyi iime baidag.

Iime buzagai jabadalii usadxaza, arad zoniii xeregtei baraagaar xangaxa johotoi.

Ajuurzaniin

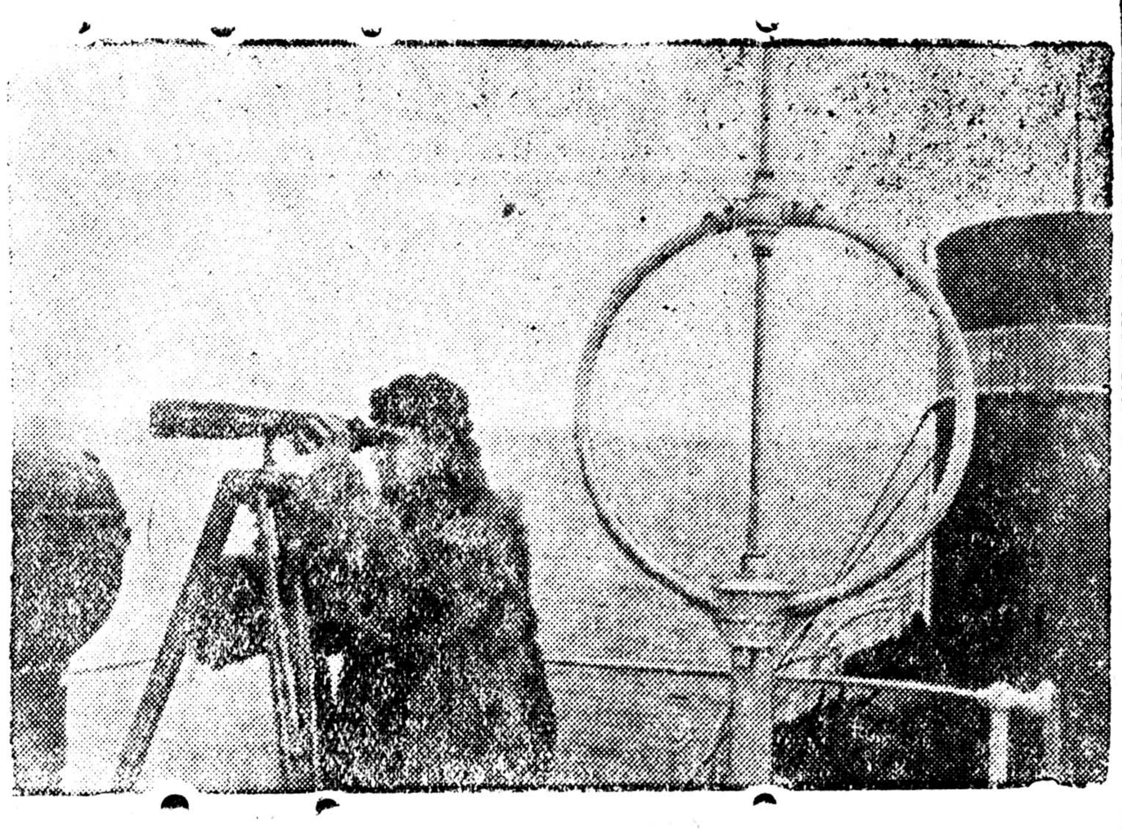

„Sadkoo" ledokooloi arkitik reejs. ZURAG DEERE: „Sadkoo" ledokooloi kapitaan A. K. Byrxee.

Hurguulidaa erxim hainaar huralsaza dyyrgegşedii deede hurguulinuudta abxa gurim

Erxim hainaar huralsaza dunda hurguulii dyyrgegşedii deede hurguulinuudta abxa gurimii asuudaan ton olon bişegyydii SSSR-ei AKS-ai dergedexi deede hurguulinuudai xeregli erxilxe komiteed abdag baina.

Eneentei daşaramduulan deede hurguulinuudai xeregli erxilxe komiteedai tailbarilaxanь xadaa, 1936 ba 1937 onuudta dunda hurguulinuudii (10 zilei hurguulinuudii) erxim hainaar dyyrgegşed deede hurguulinuudta şalgaltagyigөөr abtaxa. Tedener bolbol arxitektuuriin ba barilgiin deede hurguulinuudta gy, ali fakulьteednuudta oroo haa zurag zuralgiin talaar şalgagdaxa baina.

Rabfaagii, teexnikymii, doloon zilei ba arban zilei hurguulinuudai baaza deere jixe nahatanai 3 zilei dunda hurguulinuudta 1935 ondo erxim hainaar dyyrgegşed deede hurguulinuudta şalgaltagyi abtaxa erxegyi.

Gyrende tuşaagdaxa xydөө azaxuin produuktnuudii zөөberilexe gurim

Tariaa tuşaalga ba natuura tyleberieer gyrende tuşaagdaxa xydөө azaxuin produuktnuudii zөөberilexe gurim tuxai tustai zaxiraltii SSSR-ei Gazar-tariaalangai Arkoom nyxer Çernoov gargaba. Ene xydelmerinyydii sag bolzorsoonь gyisedxexiin tulada MTS byxen, dotorei azal xexe ba maşiinii toho zөөxe nege-xojor avto maşiinanuudii, ylөөgөөd bişe aj tomaşiinanuudaa zөөberilelgede jabuulxa johotoi. Tereenhee gadana kombaajnuudai xaaxuda jabalsaxa avtomaşiinanuudii dutamaggyigөөr yleөxe şuxala baina (15 kombaajnuudta 1 toonn xaxadai maşiina).

MTS-ei xyteleberilegşed bolbol xuriaalgiin exilxehee 10 xonog urda tee өөhedtөө baigaa byxii avtopaarkajaa xydelmerildenь belen bolgood, avtomaşiinanuudii negeş yder algasaangyi azalda gargaza baixa xeregii xangaxa ujalgatai. Amhartada xengyigөөr tariaa zөөxe baixaar maşiiniin kyyzovyydii zoxioon taaruulaad dizenficiirobabxa şuxala baina.

MTS-nuud bolbol maşiinanuudai jabaxa marşruudii ton bogonioor xaraalan zoxioxo ujalgatai.

Kombaajn dorohoo tariaa seberlexe ba teeze gazartanь xyrter amhartada xengyigөөr tergeer zөөdeg baixa. Ehenei tula avtomobiilьnuudii tonş argagyi sagtanь xereglexe.

Avtomaşiinanuudii miin barilgaxagyin tulada, maşiiniin jireterenь, meşeegteinь aşaaji ertehee şignexe xeregtei.

Tyrgen sagaar texniis tuhalamza yzyylxe pyynktnyydii emxidxexii Arkoom duradxaba. Binzlin, toho abxa avtomaşiinanuud ylyy toiruu jabadal xexegyinь tulada maşiinanuudai gol zam deere binzlin toho g. m. abxa pyynktnyydii emxidxexe. Maşiinanuud bol bol yder byri texniis şalgaltada orozo baixa johotoi.

MTS nuudai direektornuud ba avtokoloonoi naçaalьniguud bolbol maşiinanuudai jabadal xargui ba xyyrgenyydii şalgan yzeze, sag bolzorsoonь zahuulza baixa johotoi. Xaragui jamar kolxoozuudai teritoori deegyyr garnab, tere tere tuşaanь urid xelseglin johoor jabuud zahabari xexiinь kolxoozuudta tuşaagdaxa zergetei.

Koxoozuudai tariaalan ba sabşalan deerehee

Ertiin tariaan kooloslozo baina

Ydxen, zigde, ynder iime hain urgasa „Kominteerne" (Ulaan-Yde goorodoi zoono) kolxoozoi geşyyd hyylei gurba-dyrben zilde yzөөgyi jym. Tariaan zigde hainaar urgaza baixiinь xaraxadaa niyden bajasna.

Erte tarigdahan şeniice ba jaarica mynөө kooloslozo exilee. Eneenei xoino nege xedii şineen bolood, sesegleze exilxenь geze kolxoozniguud xelsene. Iime tula tariaa xuriaalgiin xydelmeri urda-urdiinxihaa nelieed erte exilxeer xylieegdeze baina. Zarim şeniice ba jaariciin xuriaalga ybehenei xydelmeritei zergeşexeer baina.

Tiime baidaltai baihaniii xaraza baigaad, ene kolxooz bolbol tariaa xuriaalgada hainaar beledxexiin xemzee abanagyi.

Demberel.

Ybehөө sabşaza exilbe

Ulaan-Yde goorodoi zoonoi, Iboilgiin somonoi „Kominteerne" kolxooz ene zilde xamta 17 mingan ceentner ybehe sugluulza abxa tysebtei jym.

Mynөө yjede ybehe nogoonoi urgasa ton hain. Zarim gazarta urgaza gyised xyseed, sabşagdaxaar boloo.

Hajaxan bolhon bygede geşyydei suglaan deere ybehendөө oroxo tuxai asuudal zyblөөe xelsehen baina. Tere suglaanai şiidxeberiiin johoor xojor brigadanuud ijyyliin 1hee exilze ybehendөө oroxoo baihan jym. Hyylei yjede xeden yderte yrgelze xura boroon orozo ene kolxoozoi ybehe sabşalgiin xydelmeride haad xebe. Ijyyliin 5-ai yderhөө ybehөө sabşaza exilebe.

Boroon selmeze, naratai ydernyyd exilemseer „Kominteerne" kolxoozoi ybehenei xydelmerii xurdanaar jabuulxa xysed beledxeltei. Erte tarigdahan jaarica ba şeniice bolbol udangyi edieeşeze, urgasanь xysexe bolno. Tiime tula ybehe xuriaalgii negeş yder udaaruulxa jabadal bolxogyi ylieexe urgasa xuriaalgada xemgyi jixe xoro xyrgexenь eli medegdene. Eneeniii haisa oilgozo, azal xydelmeriee staxaanovşalan emxidxexe—tere kolxoozoj pravleeniiin ariuun ujalga.

Daşapeloon.

1937 ONDO JYYN BOLXOB?

Maşiina traaktorai xysen jixe bolno

1937 onoi hyyl boltor Kyyrskiin mozodo 168 MTS bii bolgogdoxo. Edeenheenь 20 MTS-nь oroohoto tariaanai tarilga erxilexe, 65 MTS-nь sviookliin, 24 MTS-nь toho gargaxa tarilga, 57 MTS-nь konoplioogoi tarilga, 2 MTS-nь ogoroodoi kulьtyyriin tarilga erxilexe baina.

Ene moziin MTS-nuudai nege traaktoranь tariaa soxilgogyigөөr zil soogoo xamtadaa 7449 gektaar eldexe. Eneenhee gadana 2603 gektaar gazar „ÇTZ" traaktoraar eldexe baina.

„ÇTZ" traaktorai jixe ba dunda zahabari xexe maşiina traaktorai masterskoi bytөөgdexe baina.

* *

Kalmiigai ASSR bolbol 1938 onoi janvaariiin negenhee naaşa 15 MTS-tei bolno. Eneenei 5 MST-nь oroohoto tariaanai tarilga erxilexe, 8 MTS-nь toho gargaxa tarilga, 2 MTS-nь xlopoogoi tarilga erxilexe bolno.

Ede MTS-nuud 1937 ondo 140 traaktor, 40 avtomaşiina, 15 kombaajn, 240 plyyg gexe zergiin maşiina abna.

(„Soc. Zemlideeli" gazeetahaa)

BOGONIXON MEDEESELNYYD

Vladivostoog, 1.(TASS). Arktiis reejsede jabahan „Liitke" geze ledokool ysegelder Provideeni xooloido jirebe. Ene xooloin uhan deegyyr bytyy matanai baihan tula xooloi soo orozo şadabagyi. „Liitke" ledokooloi oiro dyte „Yriicki" geze paroxood baigaa xa.

* *

Moskvaa, 2.(TASS). Ijyyliiin 11-12-to Staalino goorodto (Donbaas) Osoaviaxiimai Byxexolbooni 11 degyeer loterein byxii 34 razriaadaar şyyberi bolxoo baina. 8500 mingan tyxerig seniitei 566202 şyyberi şyygdexe jym.

SYYD

XULAGAIŞA

Grazdaniiin Kyznecov Nikolai Dmiitrijeviç gegşe 1937 onoi main 1-ei yder Priistansk gudamziin № 15 gerte baidag tanil bolxo Xariiov N P. gegşiindee oşohon aad, geriin ezen bolxo Baardina Z.M. gegşiin patefooniii ydeşiin 10 çaasta xuluuza gazaaşaa garhan baina. Patefooniii abaad gazaaşa garza jabaxadanь gerei ezen bolxo Baardina gegşe urdahaanь jabaza jabaad Kyznecoovii bariza patefoonoo abxa gexedenь, Kyznecoov bolbol, Baardinaaji unasa tylxizerxiood tergileze oşohon baina.

Zemete Kyznecoovii tere ydeşelendenь Selenge myrenei zyyn ergide aza nuudag grazdaniin Komaarcevai gerhee barixada patefooniiinь oldobogyi. Ulaan-Ydiin 3 uçaastkiin aradai syyd ene xeregii 1937 onoi ijyyniin 3-nai yderei neemel zasedaanii dee xaraza yzeed grazdaniin Kyznecoovii zemetei deere olozo, şyyxe xuuliin 165 byleg 2 zylei johoor 2 zileer sylөөlgiinь xahaxa geze şiidxebe.

BIŞEG MEDEXEGYIJI USADXAXA TUXAI YRGEN DAIŞALGA JABUULAJA

Yseg medexegyi ba baga bişegtei baixa jabadalii usadxaxa xydelmeri bolbol manai kulьtyyrne bolbosorolto baidalai xygzeltiin deede ilalta myn. Eneen deerehee paarti ba zasag bolbol yseg medexegyiji usadxaxa tuxai xamagai şuxala zorilgoo tabidag baihaniii olon ygөөr xeleltegyi eli beze.

BK(b)-iin CK-ai, SSSR Arkom soveedai togtoomziin johoor nahatanai hurguuliin oagsanarai salin xylehiinь jixedxexe ba tereenşelen yseg medexegyiji usadxaxa xydelmeriin xytelberilelge deeşelyylxe tuxai paartin mozkoomai, BMASSR-ei Arkomsoveedai zyghөө nelieed jixe oroldolgo gargahan baina.

Manai resbyyblike bolbol 1937 on soo bişeg medexegyiji gol tyleb usadxahan baixa johotoi aad, dyyrgegyi. Mynөөş 1937 onoi tyryyşe xaxad yngerөөd baixada yseg medexegyiji usadxaxa xydelmeri amzalta gargaagyi bainabdi. Aradii gegeeryylxe arkomaadai ijyyliin negenei medeegeer bişeg medexegyi 22057 xyn ba baga bişegtei 19308 xyn nahatanai hurguulida huralsaza baina gexe jym. Ene zilee exinhee mynөө xyrter bişeg medexegyi 9356 xyn ba baga bişegtei 6205 xyn nahatanai hurguulii dyyrgehen johotoi boloo. Ysөө 10 mingan xyn bişeg medexegyişyyd oroldoo hurguulida xabaaduulagdaagyi baixa jym.

Ene xaruulhan tooji bodoto deerenь aimaguud deere şalgaad yzөө haa nahatanai hurguulida xabaadaagyi baihan bişeg medexegyişyyd byri olon baihaniinь damzaagyi. Xydөө somon kolxoozuud deerehee manai bişegşedei signaalnuudhaa medeexede, xaa xaanagyi nahatanai hurguuliin xydelmeri tahaldaşhan baina. Yligerlexede; Xoriiin aimagai Jirbaanovai somondo bişeg medexegyişyyd ba baga bişegten 69 xyn bii aad, nahatanai hurguuli emxidxegdeegyi. Muxar-Şiberei aimagai Zanginai Somonoi „Şine-Baldal" geze kolxoozoi nahatanai hurguuli xeşeelee jabuulxaa bolişoo. Bişeg medexegyi 20 garan xyn nahatanai hurguulida jabanagyi. Zediin aimagai Derestein somonoi „Socialiizm" geze kolxoozoi nahatanai hurguuli yni sagai jabanagyi. Bişeg medexegyi 20--30 xyn huralsalhaa taharşahan baina. g. m. toolozo baraşagyi.

Zarim aimaguudii abaad xaraxada, byri zigşyyritei medeenyyd baixa jym. Xiaagtiin aimagta ene zilei janvaariiin negenei medeegeer bişeg medexegyi 2000 xyn nahatanai hurguulida xabaaduulagdahan baigaa. Mynөө xyrter nahatanai hurguulii dyyrgehen negeş xyn ygei aad, mynөө negenei medeegeer miil 720 xyn huralsaza baigaa. Muxar-Şiberei aimagta 1937 onoi janvariiin negende bişeg medexegyi 2230 xyn baihan aad, tedenhee ysegte orohon xyn negeş ygei. Mynөө nahatanai hurguulida 532 xyn jabaza baixa jym.

Ede barimtanuudii zaagaad baixada saaşanь oloniii xeleltegyi, bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmeriin tonş muu jabahaniinь eli bolno. Iime xylieeze bolşogyigөөr bişeg medexegyi usadxaxa xydelmerii jabuulhan tuxai jamarş saltagaan durdaxiin argagyi. Gansaxan ene xydelmerii xytelberilxe tuxai manai paartin ba soveedai organuudai tuxai bişe, ondoo organizaacahaa exileed respyyblikiin organizaaca xyrter operativ şalgalta gegşe dedgyi. Azayiledberiiin, Sovxooz, MTS, kolxoozuudai xytelberilegşedei buzagai xaixaramzagyigөөr xandahanai gem myn.

BMASSR-ei gegeeryylxe arkomaadai ba aimagai gegeeryylxe tahaguudai xydelesegyi nazagai xoirog jabadalii temdeglengyi orxixo johogyi. Gegeeryylxe arkomaadai ba aimagai gegeerelei tahaguudai xytelberide kanceliaarna biyrokraatiis meetodnuud yrgelşehөөr. Gegeeryylxe arkomaadai nahatanai hurguuliin ypravleeniiin naçalьnig Leevencovei xytelberi xadaa gansaxan aimaguudhaa medee erixe zergeer xizaarlana. Aimagai gegeerelei tahagai daagşadai olonxinь nahatanai hurguuliin xytelberilxe yyrgee bejehee xolodxozo ene tere inspeegternyydtee daalgaad huudag.

Eli beze. Iime xytelberitei jabahan xoinoo nahatanai hurguuliin amzalta өөrөө garxa geze jaaxanь. Edenei xazuugaar azaxuin organizaaciin xytelberilegşed ajataigaar taaşaaza, xeden olon bişeg medexegyi zonoo nahatanai hurguulida xabaaduulangyi gansaxan myree xaraad baidagaanь xylieeze bololtoi gy? Ygei. BMASSR-ei togtoohoor 15 zilei oi boltor yrgelzedөө bişeg medexegyi bolzo şadangyi baixada tulababdi.

Somon kolxoozuud deegyyr baigaa kulьtyyrne xysen xen jyn bainab, tedeniii zuun xubi xabaaduulza bişeggyişyyd ba baga bişegtenii bultiinь nahatanai hurguulida oruulaja. Gansa negeerenь bişeggyişyydii hurguulxa xydelmeri yrgelşenөөr jabuulaja. Paartjina, komsomoolooi ba profsojuuzai organizaacanuud ba tusbyri geşyyd, deerexi xydelmerii tolgoilon udaridaxa ba xariuusaxa johotoi. Aimag rajoonoi organizaacanuud ba ilangajaa aradii gegeeryylxe organizaacanuud ba nahatanai hurguuliin xytelberilegşed bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmerii erid şinedxexe ujalgatai.

YBEHENDӨӨ OROBO

(*Xoriiho telefoonoor abtaba*)

Xezengiin somonoi kolxoozuud mynөө zilde ybehe xuriaalgiin xydelmerii sag bolzorsoonь exilxiin tulada hain beledxel xeze, nelieed jixe jyyme bytөөbe.

Ijyyliin 4-ei yderhөө exilze, Staalinai neremzete kolxooz ybehe sabşalgada orobo. Yldegşe kolxoozooşuudai byri hajaar ybehendөө oroxoo baina.

L. D.

Xariuusalgata redaaktor G. BELЬGAAJEV.

MYNӨӨDER KINOO-TEAATRNUUDTA

„Progrees" kinoodo — Anteek policmeestr

„Erdem" kinoodo — Daisanai zim

GYRENEI CIIRK

Yder byri

CIIRKIIN JIXE NAADANUUD

Gyrenei ciirkiin Moskvaagai erxim artiistnuudai xabaadalgataigaar bolno.

Kaasanь yderei 3 çaashaa neeltetei. Naadanь ydeşiin 9 çaasta exilene.

Телефоны редакции: отв. редактора—3-44, отв. секретаря—3-23, сель отдела—7-55, промотдела— 5-07

Noomer gargaşan N. CEVEENEI. Verstaalagşad: D. Baldanov, C. Dambaajev. BMASSR-ei Niut. Azyiledberiin arkomaadai tipografi Ypolglavliit 597.